

BRUNO's Column

januari 2013

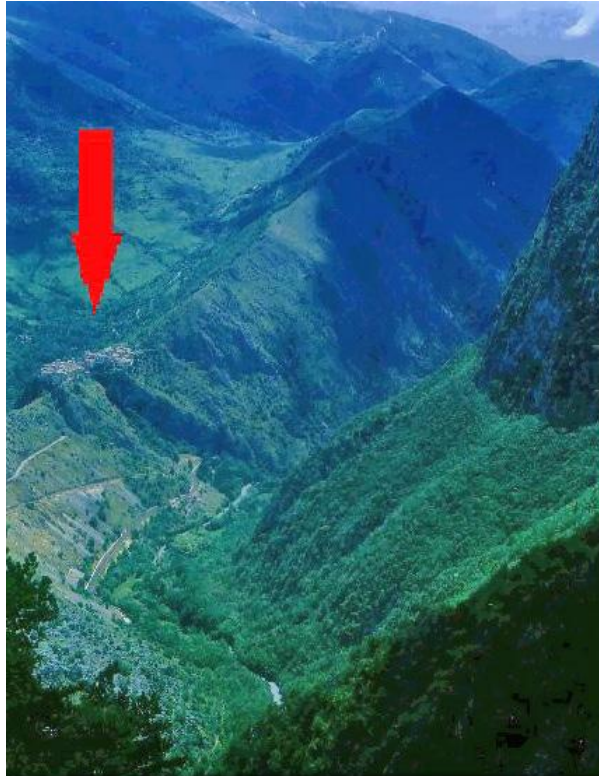

DE VERFRAAIDE ESCHER

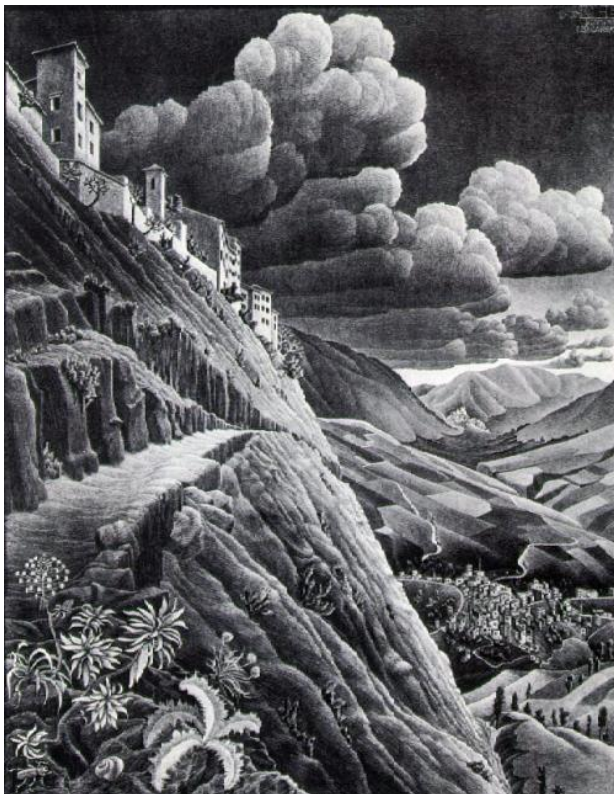
Ten Noord-Oosten van Rome ligt een uitgestrekt bergachtig natuurgebied: de Abruzzes. (figuur rechts).

Op het ogenblik is het een beschermd natuurreserveaat.

Escher kwam er graag, te voet of op een ezel. Hij vond de vergezichten imposant en maakte er veel schetsen.

Het plaatsje Castrovalva in de Abruzzes (Italië)

Escher's meesterwerk uit zijn Italiaanse periode:
CASTROVALVA (1930) © M.C. Escher Foundation

Daar is ook het meesterwerk uit zijn Italiaanse periode ontstaan : CASTROVALVA (1930) (figuur links) genoemd naar een klein plaatsje, Castrovalva, dat op de top van een van de lagere bergen ligt. Zie de rode pijl in de figuur boven

Hij vertelde uitvoerig over zijn eerste kennismaking met het dorpje. Hij kwam er laat in de avond doodmoe aan , vond er onderdak en ging direct naar bed. Om vijf uur in de morgen schrok hij wakker door een heftig gebons op de deur van zijn slaapkamer, gevolgd door de barse uitroep: POLITIE !

Wat moesten ze van hem? Ze kwamen hem halen en hij moest mee naar het politiebureautje. Waarom, wilde de agent niet vertellen.

Hij vroeg of dat niet wat later kon en na wat hen en weer gepraat werd het zeven uur, maar hij moest zijn paspoort afgeven en zich om zeven uur bij de politie melden. Om zeven uur was de commissaris nog niet aanwezig en Escher moest een uur wachten om te vernemen waarvoor hij aangehouden was. Het zat zo: De vorige dag werd in Turijn een aanslag op de koning gepleegd; de dader wist te vluchten. Escher was een vreemdeling.

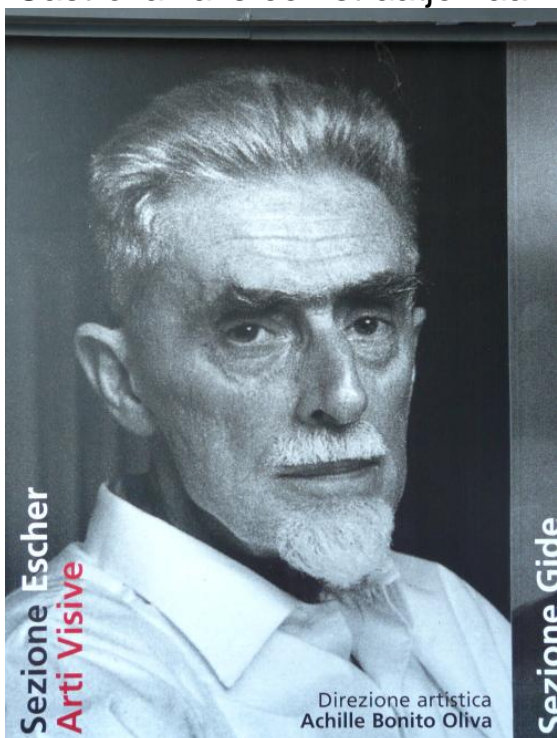

De processie in Castrovalva

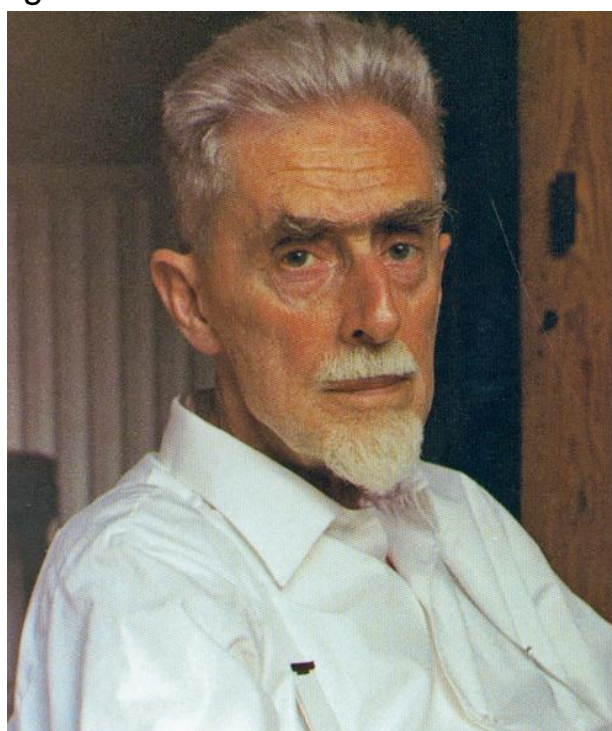
Hij had niet deel genomen aan de processie en een vrouw die Escher gezien had, was naar de politie gegaan om te vertellen dat die vreemdeling het 'boze oog' (guardava male) had. Escher werd woedend dat men hem vasthield met zulke onnozele argumenten en zei dat hij er in Rome werk van zou maken. Dat maakte indruk en men liet hem met de nodige excuses gaan. Dit voorval verminderde zijn bewondering van het landschap geenszins en hij bleef in Castrovalva en maakte er een aantal schetsen die hij in de wintermaanden zou uitwerken tot prenten. Een daarvan werd de imposante prent die hij de titel CASTROVALVA gaf. De omstandigheden waaronder hij de schets daarvoor maakte zijn hem altijd bijgebleven "Ik zat de hele dag te tekenen op een smal bergpaadje, luisterend naar de heldere kinderstemmen die klonken uit het schooltje van Castrovalva dat hoog boven mij lag".

In Italië is Escher nu een bekend en gewaardeerd kunstenaar.

In Castrovalva is een straatje naar hem genoemd.

Affiche met een verfraaid portret

Originele foto van Escher in 1971

Mijn oudste dochter ontdekte dat ook toen zij in Ravello een groot aanplakbiljet zag waarop een tentoonstelling van Escher's werk aangeprezen werd. Ik ontdekte op een foto daarvan iets opvallends: Escher's portret zag er uit als dat van een stoere veertiger. Dat had ik nog nooit gezien. Bij nadere bestudering bleek het gehaald te zijn uit een portret van Escher dat ik in 1971 gemaakt had, één jaar voor hij op 74-jarige leeftijd stierf. Hij was toen doodziek en had pas enige ingrijpende operaties ondergaan. Hij ziet er daarop uit als een vermoeide man die je een beetje gelaten aankijkt. Hoe was het mogelijk mijn foto op deze ingrijpende manier te veranderen? Eigenlijk heel eenvoudig. Escher's nogal lang en mager gezicht was korter gemaakt en het contrast verhoogd. Ik vind het een knap stukje bedrog.